

SAGSKOPI

04-0023-6 (10)

København, den 05 APR. 2005

Folketingets Finansudvalg
Christiansborg

Under henvisning til Finansudvalgets skrivelse af 30. marts 2005 fremsender jeg hermed i 5 eksemplarer min besvarelse af udvalgets spørgsmål 2 og 3 (§ 12 - Aktstk. 93).

Med venlig hilsen

Søren Gade

Spørgsmål 2:

Idet henvises til vedlagte artikel fra Morgenavisen Jyllands-Posten den 30. marts 2005: "Forsvaret kæmper med økonomien" ønskes en redegørelse for forswarets økonomi og en kommentar til de i artiklen fremførte synspunkter.

Svar:

I forlængelse af artiklen i Morgenavisen JyllandsPosten vedr. forswarets økonomi har Forsvarskommandoen sendt mig nedenstående redegørelse. Som det fremgår, ændres der ikke i forudsætningerne for "Aftale af 10. juni 2004 om forswarets ordning 2005-2009".

For så vidt angår Forsvarets Materieltjeneste har det vist sig, at en placering i Ballerup, som foreslået i akt nr. 93, vil være en økonomisk mere fordelagtig løsning end en placering i Forsvarskommandoens nuværende faciliteter i Vedbæk. Der henvises i øvrigt til min besvarelse af spørgsmål 3.

Kort redegørelse vedrørende forswarets økonomi

- Det hedder i Jyllandsposten 30. marts, at "Forsvaret kæmper med økonomien". Det er korrekt, og det sker hver dag. Forsvaret har pligt til at sikre, at de midler, som samfundet stiller til rådighed for forsvarret, udnyttes bedst muligt undervejs mod opfyldelse af de politiske målsætninger. Forsvaret har ikke rigeligt med midler, og budgetterne er stramme. Derfor styres økonomien stramt, planer justeres, og der omflyttes løbende midler. I et samlet budget i forligsperioden på knapt 90 mia. kr. drejer det sig hvert år om trecifrede millionbeløb.
- Slutmålet ligger fast jf. den politiske aftale, men kursen derhen vil løbende blive tilpasset og justeret. Det betyder, at der løbende (4-8 gange i løbet af et år og år efter år) flyttes rundt på budgettet. Det er ikke udtryk for, at der hvert år mangler op til en mia. kr., men at der løbende flyttes rundt på de enkelte poster.
- Verden bevæger sig hele tiden. Det gør kravene til forsvarret også, og derfor bevæger forsvarret - herunder den tilknyttede økonomi - sig tilsvarende.
- Ingen må forvente eller tro gennem en forligsperiode at have krav på faste og uforanderlige rammer - tværtimod.
- Det detaljerede grundlag, som forsvarsforliget er bygget på, sætter Forsvarskommandoen i stand til at styre forswarets økonomi proaktivt, idet afvigelser (store som små) bliver identificeret og sætter Forsvarskommandoen i stand til hurtigt at anvise løsningsforslag, så balancen undervejs og i forhold til slutmålet for forswarets struktur fastholdes. Denne form for styring vil fortsætte hen over forliget.

- Forsvaret har overblik over økonomien; Både den langsigtede økonomi og den løbende driftsøkonomi. Netop derfor kan og bliver der hele tiden justeret i planerne - også økonomisk - for at optimere ressourceanvendelsen.
- Der kan i løbet af forligsperioden ske politisk besluttede ændringer til slutmålet (fx hvis der kommer nye prioriterede opgaver til med dertil hørende behov for operative kapaciteter), hvilket i så fald også vil give anledning til tilpasninger og evt. bortfald af lavere prioriterede kapaciteter.
- Netop på grund af den iboende dynamik er der indbygget en revurderingsklausul i forligsteksten, hvorefter politikerne løbende skal gøres bekendt med forsvarets kurs og evt. behov for tilpasninger og ændringer.
- På baggrund af de ændringer, som er sket siden november 2004, hvor grundlaget for forliget blev revideret sidst, gennemføres nu en ny revision, så grundlaget for gennemførelsen af forliget er opdateret og kan udgøre det bedst mulige styringsgrundlag fremover. Disse tilpasninger sker i samarbejde med de myndigheder, som er underlagt Forsvarskommandoen.
- Forsvarskommandoen har en plan for forsvarets struktur i slutmålet, som ligger 5-6 år ude i fremtiden, og en plan for, hvorledes forsvarets kommer frem til slutmålet gennem den 5-årige forligsperiode (en periodiseret opbygningsplan). Begge disse planer skal være i økonomisk balance. Hvis slutmålsplanen kommer i ubalance, hvad der altså ikke er tilfældet på nuværende tidspunkt, bliver det nødvendigt at overveje ændringer af forsvarets slutmålsstruktur. Opbygningsplanen tilpasses løbende for at sikre, at den mest hensigtsmæssige vej til slutmålet følges. Det er det, som sker nu, hvor opbygningsplanen fra november 2004 opdateres. Hvis det måtte vise sig, at opbygningsplanen må ændres meget i løbet af perioden, kan der blive tale om, at slutmålet nås senere end oprindeligt planlagt, men det vil i givet fald kræve en politisk beslutning.
- Kravene til forsvaret forandrer sig dagligt, og derfor er der også dagligt brug for styring af det samlede økonomiske grundlag. Behovet skal ses i relation til ønsket om til stadighed at sikre den mest optimale anvendelse af midlerne. Bl.a. følgende forhold, som Forsvarskommandoen ikke har taget højde for i grundlaget fra november 2004, giver behov for økonomisk styring:
 - Den økonomiske ramme for Forsvarskommandoens andel af det samlede forsvarsbudget er i størrelsesordenen 350 mio. kr. mindre i forligsperioden end forventet af Forsvarskommandoen.
 - Forsvarskommandoen skal i forligsperiode afholde udgifter til tilpasning af Hjemmeværnet til forsvarets DeMars. Udgiften er ca. 30 mio. kr.
 - Udvidelse af kystradarovervågningen i danske farvande medfører en investeringsudgift på i størrelsesordenen 70 mio. kr. og 30 mio. kr. til drift i forligsperioden.
 - Den samlede økonomiske afslutning på det gamle forlig giver en merudgift på ca. 40 mio. kr. (svarende til ca. 0,04 % af det samlede forligsbudget i perioden 2000-2004)
 - Modernisering og miljøbeskyttelse af skydebaner. Udgiften i perioden er i størrelsesordenen 160 mio. kr.
 - Udvikling og drift af Forsvarets Kompetenceudviklings- og Bedømmelsessystem (FOKUS). Udgiften i perioden er i størrelsesordenen 45 mio. kr.
- Domicileringen af Forsvarets Materieltjeneste i Københavnsområdet har været genstand for debat. Forsvaret har foreslået at erhverve et domicil i Ballerup, der dels skal renoveres, dels udbygges. Den samlede udgift hertil er i størrelsesordenen 250 mio. kr. I den indledende planlægning var der tanker om at anvende Forsvarskommandoens nuværende faci-

liteter i Vedbæk til husning af materieltjenesten. Imidlertid ville den fortsatte anvendelse af Vedbæk-området have medført behov for omfattende renovering og udbygning (trecifret millionbeløb), de årlige driftsudgift ville være betydelig højere end i et nyt domicil, hvortil kommer at provenuet ved afhændelse af Vedbæk p.t. vurderes at beløbe sig til et trecifret millionbeløb. De samlede økonomiske forhold peger således på, at en fortsat anvendelse af Vedbæk ville have været væsentligt dyrere for forsvaret.

- Til drift af forsvarets internationale engagement er der bl.a. afsat 900 mio. kr. på en central konto på finansloven. Disse midler er en integreret del af forsvarets samlede budget i et "lukket kredsløb", hvor midler, der er afsat til en enhed i den hjemlige struktur, følger enheden, når den udsendes internationalt. Der flyttes således midler fra det hjemlige budget til internationale operationer i takt med, at et givent finansårs missioner bliver besluttet af Regeringen og Folketinget. Denne metode sikrer, at der er midler til såvel hjemlige aktiviteter og internationale operationer, men kan ikke gennemføres i fuldt omfang i begyndelsen af forliget. Det er derfor nødvendigt at reservere flere midler til dette på forsvarets interne budget.
- Den planlagte omflytning af midler, der på det nuværende grundlag omfatter 2-3 % af det samlede budget i forligsperioden, sker i samarbejde med kommandomyndighederne og består bl.a. af udfald på lønsumsforbruget og øvrige driftsmidler. Lønsummen i den nye struktur er budgetteret med 100 % bemanning. En bemandingsgrad på 100 % kan ikke nås i en virksomhed med over 23.000 ansatte og derfor planlægges i økonomisk henseende med en bemandingsgrad på mellem 95 og 97,5 % i forligsperioden.

Spørgsmål 3:

Hvorfor kan Forsvarets Materieltjeneste ikke lokaliseres i én eller flere nedlagte kaserner, f.eks. Sjælsmark eller Avderød Kaserne?

Svar:

Forsvarskommandoen har i den forbindelse oplyst følgende, hvilket jeg henholder mig til.

Forsvarets Materieltjeneste baseres blandt andet på den nuværende materielafdeling i Forsvarsstaben, de tre nuværende materielkommandoers centralledelser samt yderligere myndigheder inden for Forsvarsministeriets område, herunder Forsvarets Forskningstjeneste. Forsvarets Materieltjenestes organisering indebærer en ganske betydelig rationalisering og effektivisering, som kun er vurderet mulig i det planlagte omfang ved en fuld sammenlægning og fuld fysisk samplacering i et domicil, der understøtter Forsvarets Materieltjenestes interne forretningsprocesser.

Sammenlægningen, der vil skulle gennemføres successivt, skal dels tage hensyn til en nødvendig udflytning af de tre materielkommandoer samt Forsvarskommandoens materielstab, dels sikre de nødvendige rammer for Forsvarets Materieltjenestes virke, så den planlagte reduktion kan gennemføres hensigtsmæssigt. På centralledelsesniveau/stabsniveau er reduktionen på ca. 500 årsværk. Forsvarets Materieltjenestes domicilering, herunder specielt de tids-

mæssige forhold i relation til udflytning af Forsvarsstaben til Kuglegården på Holmen, etablering af Forsvarets Personeltjeneste i Hjørring, etablering af Forsvarets Regnskabstjeneste i Hjørring og etablering af Forsvarets Bygnings- og Etablisementstjeneste i Hjørring mv., har væsentlig betydning for ikke blot den samlede forsvarsøkonomi, men også for forsvarrets samlede muligheder for at fungere i transformationsperioden.

Forsvarskommandoen har tidligere undersøgt et antal modeller for den mest optimale placering af Forsvarets Materieltjeneste. Det har ikke på forsvarrets egne etableringer, herunder på Sjælsmark Kaserne eller i Auderødlejren, været muligt at tilvejebringe en bygningsmasse, som i udgangspunktet er anvendelig i forhold til Forsvarets Materieltjenestes funktionelle behov.

I slutmålet omfatter behovet for arbejdspladser til Forsvarets Materieltjeneste ca. 800 medarbejdere, i alt ca. 20.000 m² inkl. kælderarealer, betinget af bygningsmassens generelle egnethed. Det er derfor besluttet at undersøge muligheden for et byggeri (køb, leje eller eget byggeri), som har det nævnte potentiale i slutmålet, men som kan stå etapevis klart i den hastighed, forsvarrets transformation kræver.

Det er følgelig besluttet, at modellen for Forsvarets Materieltjenestes domicilering er tilvejebringelse af byggeri, som ikke nødvendigvis allerede fra 1. august 2005 kan rumme hele materieltjenesten, men som successivt udbygges frem til 1. januar 2007.

Det har gennem hele forløbet været et ubetinget krav, at en højteknologisk og ingeniørtung virksomhed som Forsvarets Materieltjeneste må domicileres samlet i Københavnsområdet, idet placeringen samtidigt skulle forsøge at tilgodese hensynet til flytningen af personel ved samtlige tre materielkommandoer. "Forsvarets Materieltjeneste-projektet" er siden oktober 2003, hvor de indledende undersøgelser om en delt eller samlet Forsvarets Materieltjeneste blevet foretaget, reduceret med et trecifret antal årsværk. Baggrunden var den strategiske beslutning om en geografisk og fysisk samlet model, der kunne tilgodese ønsket om maksimal rationalitet og størst mulig hensyntagen til ønsket om opbygning af en fælles virksomhedskultur. Forsvarets Materieltjenestes virksomhedsmodel, som er anbefalet af eksterne konsulenter, forudsætter en fysisk samplacering.

Såfremt behovet for en geografisk og fysisk samplacering ikke opfyldes, vurderes implementeringen af den besluttede virksomhedsmodel og organisation ikke mulig, uden at Forsvarets Materieltjenestes organisation revurderes. I den forbindelse må der tilføres organisationen et trecifret antal årsværk. Opstillingen og vurderingen af mulige modeller er sket på sammenlignelige vilkår, herunder er kravet om bygninger/byggeri, som muliggør en fuldstændig fysisk samling af organisationen, lagt til grund.

For at kunne anvende Sjælsmark Kaserne som domicil for Forsvarets Materieltjeneste vurderes der at være et ombygnings- eller byggebehov på ca. 13.900 m² kontorarbejdspladser, i forhold til de nuværende kontorarbejdspladser, der umiddelbart kan anvendes. Dette vurderes at give en samlet bygge- og anlægsudgift på ca. 264 mio. kr. I Auderødlejren vurderes der at

være et umiddelbart ombygnings- eller byggebehov på ca. 14.500 m², i forhold til de nuværende kontorarbejdspladser. Dette vurderes at give en samlet bygge- og anlægsudgift på ca. 275 mio. kr. Bygge- og anlægsudgifternes størrelse betyder endvidere, at byggeprojekterne bl.a. skal i EU-udbud, hvilket betyder, at det enkelte bygge- og anlægsprojekt planlægningsmæssigt vil tage ca. 3 år at gennemføre, inden etableringen er klar til ibrugtagning, svarende til medio 2008, hvilket vil forsinke implementeringen af Forsvarets Materieltjeneste.

Såfremt den tidsmæssige etablering af den funktionelle støttestruktur, helt eller delvist, forsinkes vil der være behov for at revurdere den samlede forligsøkonomi - og struktur. Baggrunden herfor er bl.a. den indbyrdes afhængighed i den geografiske placering af støttestrukturen, der er foretaget m.h.p. bedst mulig anvendelse af rådige etableringer. Det vil ikke på det foreliggende grundlag være muligt at beskrive konsekvenserne detaljeret i økonomiske termer, men det er muligt at skitsere de overordnede konsekvenser.

Forsinkes Forsvarsstabens indplacering i Kuglegården på Holmen, skal Vedbækområdet videreføres i et stykke tid. Driftsudgiften til Vedbækområdet er ca. 10 mio. kr. højere pr. år end de forventede driftsudgifter til et nyt Forsvarets Materieltjeneste domicil.

Såfremt Forsvarets Materieltjenestes etablering forsinkes f. eks. et år, vil der skulle videreføres ca. 250 årsværk mere i forhold til den nye struktur. Det svarer til en lønsam på ca. 100 mio. kr. Udflytning af Søværnets Materielkommando fra Kuglegården på Holmen og Hærens Materielkommando fra Hjørring forsinkes tillige, hvilket efterfølgende forsinker indflytning af den nye forsvarsstab på Holmen, samt etablering af Forsvarets Bygnings- og Etablismentstjeneste og Forsvarets Regnskabstjeneste i Hjørring. Forsvarets Bygnings- og Etablismentstjenestes etablering er baseret på overtagelse af ledelsesdelen (centralledelse og byggestøttecentre) i 2006 og overtagelse af den store driftsopgave fra de operative kommandoer m.fl. fra 2007. Forsvarets Bygnings- og Etablismentstjeneste er afhængig af fysisk indplacering i Hjørring i løbet 2006, inden den omfattende driftsopgave overtages fra den afviklende struktur.

Forsinkes etablering af Forsvarets Bygnings- og Etablismentstjeneste med f. eks. et år, vil der skulle videreføres i størrelsesordenen 400 årsværk mere i den afviklende struktur i forhold til den nye struktur. Dette svarer til en lønsam på ca. 130 mio. kr. Herudover forsinkes afhændelse af Forsvarets Bygningstjenestes nuværende domiciler i København og Viborg.

Provenutabet ved en forsinket etablering af Forsvarets Regnskabstjeneste er ikke opgjort, men vurderes kun at være beskedent mindre end tilfældet er for Forsvarets Materieltjeneste og Forsvarets Bygnings- og Etablismentstjeneste. Endelig forsinkes afhændelse af den resterende del af Flyvestation Værløse.

Såfremt Auderødlejren eller Sjælsmark Kaserne bliver videreført i forsvarrets regi, vil dette endvidere medføre et mistet større salgspåv.

Da Forsvarets egne etableringer således ikke i udgangspunktet er egnede, men vil kræve væsentlige om- og tilbygninger vil resultatet være en forsinkelse af muligheden for at etablere Forsvarets Materieltjeneste som planlagt og tillige kræve væsentlige økonomiske bygge- og anlægsinvesteringer samt mistede salgsprovenuier.

Eneste anvendelige alternativ har derfor været at finde et egnet domicil uden for forsvaret, idet dette vil medføre den bedste mulighed for en hurtig implementering af Forsvarets Materieltjeneste. De samlede økonomiske konsekvenser ved en forsinkelse på f. eks. et år i relation til ny Forsvarsstab, Forsvarets Materieltjeneste, Forsvarets Bygnings- og Etablisementstjeneste og Forsvarets Regnskabstjeneste vil være en merudgift på ca. 240 mio. kr., primært betinget af et betydeligt merforbrug på årsværk/lønsum, svarende til ca. 20 mio. kr. om måneden. Hertil kommer konsekvenserne af en forsinket etablering af Forsvarets Regnskabstjeneste, der dog ikke lader sig umiddelbart kvantificere.

Yderligere vil der være en forsinket indtægt fra salg af Forsvarets ejendomme. Hertil kommer et mistet betydeligt salgsprovenu, såfremt Sjælsmark Kaserne, henholdsvis Auderødlejren skulle videreføres.

Forsvarskommandoen og relaterede projektgrupper har de seneste ca. 6 måneder foretaget et omfattende arbejde, der har haft til formål at sikre en rettidig implementering af de styringsinteressante funktionelle tjenester. I denne forbindelse har en rettidig og tilfredsstillende domicilering af Forsvarets Materieltjeneste været central. Denne er i et antal omgange blevet besværliggjort af salg af egnede domiciler i hhv. Smørum og på nabogrunden i Lautrupbjerg til andre købere. Det er derfor nødvendigt, at en egnet ejendom, såvel i transformationsperioden som i slutmålet tilvejebringes meget snart. Blandt de vurderede løsninger er det Forsvarskommandoens opfattelse, at købsløsningen af Lautrupbjerg 1-5 er den mest hensigtsmæssige i relation til behovet samt til de tidsmæssige, de organisatoriske og de totaløkonomiske aspekter.